

BIOLOGISCHE GRONDONTSMETTING IS BETER, MAAR DUURDER DAN CHEMISCHE. MAAR HET KAN GOEDKOPER. ALS HET LANGJARIGE VOORDEEL IN BEELD IS, BIEDT HET PERSPECTIEF.

Bgo biedt kansen in aardappelteelt

DE eerste ervaringen met biologische grondontsmetting (bgo) in de praktijk zijn te vinden in de vermeerderingsteelt van aardbeien en in de productieteelt van asperges. Sinds 2004 is bgo op ongeveer 70 hectare toegepast.

De werking van bgo berust op zuurstofloze vertering (fermentatie) van organische stof, waardoor bodemschimmels en aaltjes worden gedood. In de bouwvoor wordt daarvoor 30-40 ton gras ingewerkt dat op het eigen bedrijf is geteeld of van elders wordt aangevoerd. Na eventueel beregenen en dichtrollen dekt de teler de grond af met gasdichte folie om snel zuurstofloosheid te creëren. Op aspergepercelen werkt de teler 80-100 ton per hectare in om een diepere ontsmetting, 80 à 100 centimeter, te realiseren.

De toepassing blijft tot nu beperkt tot aardbeien en asperges. Maar vooral voor de moeilijk te bestrijden quarantaine-aal-

tjes *Globodera pallida*, *Meloidogyne chitwoodi* en *Ditylenchus dipsaci* kan de techniek perspectief bieden in de aardappelen uienteelt. Om dat in kaart te brengen heeft PPO-AGV, in opdracht van het Productschap Akkerbouw en in het kader van het Actieplan Aaltjesbeheersing, een haalbaarheidsstudie uitgevoerd. Daarin zijn de knelpunten opgenomen en worden oplossingsrichtingen aangedragen.

Folie is technisch knelpunt

De technische belemmeringen betreffen vooral het foliegebruik. Tot nu wordt bgo alleen op zandgrond toegepast. Als testcase is het in 2007 toegepast op een perceel op kleigrond tegen *Ditylenchus dipsaci* (stengelaaltjes). De kluiten klei beschadigden makkelijk de folie. Ook de verlijming van de foliebanen is een probleem, omdat er na regenval water bij de lijm komt waardoor deze loslaat. Bedrijven die al ervaring hebben met bgo on-

Bgo nu soms al rendabel

Bij aardappelen kan het nu al lonend zijn bgo toe te passen.

- Op een perceel besmet met *Meloidogyne chitwoodi* kunnen geen pootaardappelen worden geteeld, ondanks een grondontsmetting. Een financieel haalbaar alternatief is eerst een jaar tulpen telen (in eigen mechanisatie hoog rendement tot wel €12.000 per hectare), daarna ontsmetten met bgo en in het volgende jaar een consumptieteelt aardappelen. Door een grondontsmetting met bgo kan de kwaliteit van de consumptieaardappel verbeteren.
- Als een tulpenteeft is gepland op een perceel dat besmet is met aardappelcysteeltjes, kan bgo het verkrijgen van een AM-vrijverklaring versnellen. Deze is vereist voor bollen- en aardappelteelt. Na bgo kunnen financieel aantrekkelijke gewassen als tulpen en aardappelen weer snel in de rotatie.

dervinden dit als het grootste probleem naast wild- en vogelschade.

Op korte termijn is het mogelijk de verlijming van de foliebanen te verbeteren. Op langere termijn is het vervangen van de folie door een afbreekbare folie wenselijk. Voordeel daarvan is dat deze niet meer hoeft te worden afgevoerd. Ideaal is een verspuitbare afdichtingslaag, dan vervalt ook de noodzaak tot verlijming.

Bgo kost al gauw €4.500 per hectare

Hét knelpunt van bgo zijn de kosten. De vaste kosten zijn €4.300 per hectare als gebruik wordt gemaakt van aanvoer van gras, en €3.600 per hectare bij gebruik van zelfgeteeld gras. Variabele kosten zijn beregenen na onderwerking van de organische massa en het verjagen van vogels, globaal €500.

Telers kunnen het economisch perspectief verbeteren door de vaste en variabele kosten te verlagen, zoals door effectievere gewassen of producten te gebruiken voor de fermentatie, zodat de 6 weken inwerkperiode korter wordt. Dan kan de teler bgo beter inpassen in het bouwplan en hoeft hij geen teelt te laten vervallen.

De meeropbrengst door bgo moet nog worden onderzocht. Zo bleek recent dat bgo bij de teelt van asperge zelfs na 6 jaar nog een productieverhogend effect had. Als dat bij andere teelten ook zo is, vergroot dat het economisch perspectief.

Willemien Runia, Leendert Molendijk, Bartold van der Waal

FOTO: PPO-AGV

Het technische knelpunt bij biologische grondontsmetting is het aanbrengen van folie. Op kleigrond gaat het door de scherpe kluiten kapot. Ook het verlijmen is een probleem.